

Пісня про Роланда (стислий переказ)

Автор Невідомий

Вступ

Французька героїчна поема XI століття розповідає про подвиги Роланда, племінника Карла Великого, який загинув у битві з сарацинами під час походу в Іспанію. Твір є зразком епосу *шансон де жест* ("пісня про подвиги"), де прославляються вірність, відвага й християнська віра.

Завоювання Іспанії

Карл Великий сім років веде війни в Іспанії, підкоривши майже всі землі. Лише Сарагоса з її володарем Марсілієм тримається. Марсілій, розуміючи, що сили нерівні, радиться зі своїми вельможами. Його радник Бланкандрін пропонує обман: надіслати Карлу дари й заручників, пообіцявши прийняти християнство, а потім порушити клятву.

Марсілій погоджується й відправляє послів до Карла з багатими дарунками. Карл вагається, але, порадившись зі своїми вельможами, вирішує прийняти пропозицію миру.

Рада Карла. Зрада Ґанелона

Карл скликає раду, щоб обрати посла до Марсілія. Роланд, хоробрий племінник Карла, пропонує Ґанелона, свого вітчима. Ґанелон вважає це образою й замислює помститися. Під час посольства він домовляється з Марсілієм: зрадить Карла, а той знищить Роланда й ар'єргард франків. У таємному плані вирішено, що саме Роланд командуватиме заднім військом, коли Карл повертатиметься до Франції.

Ар'єргард Роланда

Карл веде основні сили назад у Францію, а Роланд очолює ар'єргард — 20 тисяч воїнів. Разом з ним іде мудрий Олів'єр, а також архієпископ Турпін. Воїни мужньо тримаються, але попереду на них чекає зрада. Ґанелон переконує Карла, що загрози немає, і залишає франків у пастці.

Битва у Ронсевальській ущелині

На ар'єргард нападають численні війська сарацинів. Зав'язується нерівний бій. Олів'єр радить Роланду затрубити в оліфант (ріг), щоб покликати Карла на допомогу. Але Роланд відмовляється: це буде ганьба для лицаря. Франки мужньо б'ються,

завдаючи ворогові великих втрат. Архієпископ Турпін благословляє воїнів і теж бере участь у бою.

Коли війська франків майже знищені, Роланд нарешті сурмить у ріг так сильно, що заливає кров'ю власні уста й надриває скроню. Карл чує, але приходить запізно. Вся ар'єргардна дружина гине.

Загибель Роланда

Роланд залишається серед тіл своїх товаришів. Щоб меч Дюрандаль не дістався ворогам, він намагається розбити його об скелю, але меч лишається цілим — символ вірності й сили. Герой падає під сосною, звертає обличчя до Іспанії, щоб Франція знала: він помер як лицар. Ангели забирають його душу на небо.

Помста Карла

Карл повертається й бачить загибель свого війська. Він переслідує сарацинів, влаштовує жорстоку битву, у якій ворог зазнає поразки. Марсілій тікає, але невдовзі помирає від ран. Його спадкоємці намагаються чинити опір, але Карл перемагає.

Уночі Бог допомагає Карлу: сонце зупиняється, щоб він міг довершити битву. Це символ небесного схвалення.

Суд над Ганелоном

Повернувшись до Франції, Карл скликає суд над зрадником Ганелоном. Той намагається виправдатися, мовляв, він діяв не проти короля, а проти Роланда, з яким ворогував особисто. Але суд визнає його винним у зраді. Ганелона піддають жорстокій карі: його рвуть кіньми, а вся його родина зазнає ганьби.

Завершення

Карл, знеможений війною й утратою Роланда, повертається до Ахена. Йому сняться нові видіння й покликання до інших походів. Але його серце сповнене смутку: смерть улюбленого племінника залишається невиліковною раною.

Висновок

"Пісня про Роланда" — не лише оповідь про героїзм і зраду. Це символічний твір, у якому:

- — Роланд уособлює честь і самопожертву;
- — Олів'єр — мудрість і обережність;
- — Ганелон — зрадництво;
- — Карл Великий — образ ідеального християнського монарха.

Поема стверджує, що вірність і відвага сильніші за смерть, а зрада завжди

карається.